

22. kesäkuuta 2021

Komission esitys kestävän rahoituksen taksonomian kestävyyskriteereistä tulisi hylätä

Valmetin näkemys on, että Euroopan komission esitys kestävän rahoituksen taksonomian eli taloudellisten toimien kestävyysluokittelun kriteereiksi tulisi hylätä.

Komission esitys toimii Suomelle tärkeää bioenergiaa vastaan rajaten seospoltossa tuotetun bioenergian sekä bioenergian asennus-, huolto- ja korjaustoimet kestävien taloudellisten toimien ulkopuolelle. Esitys on siten merkittävä Suomen kaltaiselle maalle, jonka energia- ja teollisuusyritysten uusiutuvan energian tuotannosta suurin osa on bioenergiaa¹.

Esityksen mukaisille linjauksille ei ole teknisiä eikä tieteellisiä perusteita, mutta markkinoille ne antaisivat signaalin, joka asettaisi bioenergian muita uusiutuvia energiateknologioita heikompaan asemaan ja loisi investointiepävarmuutta. Tämä signaali voisi myös vaikeuttaa Suomen ilmastotavoitteiden saavuttamista.

Erityisesti seospolton, eli biomassan ja muiden polttoaineiden yhteispolton osalta on huomattava, että Suomessa on käynnissä nopea siirtymä päästöttömiin energialähteisiin keskitetyn lämmön ja höyryn, sekä niiden yhteydessä tuotetun sähkön tuotannossa. Fossiilisia polttoaineita ja turvetta korvataan uusiutuvilla polttoaineilla, ja monien kiinnostus on kohdistunut metsäbiomassan lisäksi erityisesti jäteperäisten polttoaineiden käyttöön muuta polttoainehankintaa täydentävänä, toimitusvarmuutta ja huoltovarmuutta parantavana ja kustannuksia hillitsevä polttoaineena.

Se, mikä taloudellinen toiminto katsotaan kestäväksi ja millä perusteilla, on keskeinen osa kestävän rahoituksen taksonomiaa. Taloudellisille toimille asetettavista kriteereistä tulisi päättää tavallisessa lainsäätämisympäristössä, jossa neuvosto ja Euroopan parlamentti voivat halutessaan muuttaa komission esitystä, ei siirtämällä säädösvaltaa komissiolle. Komission siirretyllä toimivallalla annettu delegoitu asetus ei siten ole oikea väline kriteerejä varten.

Valmet tukee kestävän rahoituksen kantavaa ajatusta, jossa rahoitusta pyritään ohjamaan kestäviin taloudellisiin toimiin. Euroopan unioni tarvitsee selkeät, teknologianeutraalit ja tieteellisesti perustellut pelisäännöt päästöjen vähentämistä varten, jotta investoinnit saadaan liikkeelle. Tähän tarpeeseen komission nyt saatu esitys ei vastaa.

¹ Vuonna 2019 bioenergian osuus uusiutuvasta energiasta oli Suomessa 82 %.
<https://mmm.fi/biotalous/bioenergia>

22. kesäkuuta 2021

Euroopan komissio julkaisi 21.4.2021 kestävän rahoituksen toimenpidepaketin², jonka yhtenä osana on esitys delegoidun asetuksen muodossa annettavaksi taloudellisten toimien kestävyyskriteeristöksi. Muodollisesti esitys annettiin 4. kesäkuuta 2021. Delegoitu asetusta täydentäisi kesällä 2020 hyväksyttyä Taksonomia-asetusta³.

Esitys pitää sisällään kriteerit ilmastonmuutosta ja ilmastonmuutokseen sopeutumista varten. Kestävän rahoituksen ja esitysten tavoitteena on suunnata investointeja kestävämpiin teknologioihin ja yrityksiin, ja siten edistää Euroopan ilmastoneutraaliutta vuoteen 2050 mennessä.

Valmet tukee kestävän rahoituksen kantavaa ajatusta, jossa rahoitusta pyritään ohjaamaan kestäviin taloudellisiin toimiin. Ilmastotoimet edellyttävät merkittäviä investointeja, ja finanssisektorilla on tärkeä asema näiden mahdollistajana.

Komission esitys on kuitenkin monelta osin ongelmallinen:

- Delegoidulla asetuksella tulisi täydentää tai muuttaa lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksytyin säädöksen tiettyjä, muita kuin sen keskeisiä osia. **Se, mikä taloudellinen toimi katsotaan kestäväksi ja millä perustein, on** kuitenkin Valmetin näkemyksen mukaan **keskeinen osa kestävän rahoituksen taksonomiaa**, jolla tavoitellaan merkittäviä vaikutuksia sisämarkkinoilla. Komission siirretyllä toimivallalla annettu delegoitu asetusta ei siten ole oikea väline päättää kriteereistä, vaan tämä tulisi tehdä tavallisessa **lainsäätämisyjärjestyksessä**, jossa neuvosto ja Euroopan parlamentti voivat halutessaan muuttaa komission esitystä.
- **Kestävyyskriteerien tulisi perustua tieteeseen.** Komission esitys kuitenkin rajaa kestävän rahoituksen ulkopuolelle kestäviä ratkaisuja tavalla, joka ei ole tieteellisesti, saati Unionin muuan lainsäädännön valossa perusteltua. Ottaen huomioon, että kestävyyskriteereillä halutaan antaa voimakas signaali markkinoille siitä, mihin investoinnit tulisi kohdentaa, ei tällaisia poliittiseen harkintaan perustuvia ja investointiepävarmuutta luovia rajoituksia tulisi tehdä.
- **Unionin lainsäädännön tulisi perustua teknologianeutraaliuteen ja tasavertaisen pelikentän varmistamiseen**, jotta kaikilla ratkaisulla olisi samat mahdollisuudet kilpailla markkinoilla. Komission esitys sisältää kuitenkin useita elementtejä, joissa esim. Suomelle tärkeää bioenergiaa ei kohdella yhdenvertaisesti muiden uusiutuvan energian muotojen ja teknologioiden kanssa.

Tarkoitus ei pyhitä keinoja ja kestävyyskriteerien aikaansaaminen ei ole tärkeämpää kuin läpinäkyvästi ja reiluin periaattein toimivien markkinoiden varmistaminen. Euroopan unioni tarvitsee selkeät, teknologianeutraalit ja tieteellisesti perustellut pelisäännöt päästöjen vähentämistä varten, jotta investointeihin saadaan lisää vauhtia. Myös yritysten tuotekehityspanosten suuntaaminen edellyttää ennustettavia suuntaviivoja.

² https://ec.europa.eu/info/law/sustainable-finance-taxonomy-regulation-eu-2020-852/amending-and-supplementary-acts/implementing-and-delegated-acts_en

³ (EU) 2020/852

22. kesäkuuta 2021

Huono esitys puolestaan aikaansaa epävarmuutta markkinoilla, hyvien päästöjä vähentävien ratkaisujen tarpeetonta hylkäämistä, ja kohtuuttomia kustannuksia yrityksille. Valmet toivoo, että Suomi ottaa rohkean kannan ja esittää esityksen hylkäämistä neuvostossa.

Valmet nostaa esityksen erityisinä ongelmina esille seuraavat asiat:

1. Biomassan seospoltto

Komission esityksen liitteen I kohdissa 4.8, 4.20 ja 4.24 määritellään käytännössä kriteerit kiinteästä biomassasta tuotetun sähkön- ja lämmöntuotannolle sekä näiden yhteistuotannolle. Komission esityksessä olevat kriteerit edellyttävät, että tämä energia tuotettaisiin yksinomaisesti biomassasta, mikä kategorisesti rajaisi kaiken seospolton kestävien taloudellisten aktiviteettien ulkopuolelle. Seospoltto tarkoittaa, että biopolttomassan seassa poltetaan muita polttoaineita.

Rajauksen perustelua on vaikea ymmärtää, sillä biomassan seassa on perinteisesti poltettu esim. lajiteltua jätettä, jolle ei ole muuta käyttöä kuin energian talteenotto. Jätehierarkian mukaan tällaisen jätteen energian talteenotto on parempi ratkaisu kuin jätteen läjittäminen⁴. Uusiutuvan energian direktiivin (RED II) mukaan kestäväksi luokiteltua bioenergiaa voidaan tuottaa myös jätteestä ja jäteperäisistä polttoaineista⁵. Jätteen lajittelu edistää kiertotaloutta, joka on myös yksi taksonomialle asetetusta kuudesta ympäristötavoitteesta⁶. Komission esittämä rajaus on siten hyvin ristiriitainen. Käytännössä markkinoille annettava signaali on, että jätettä ja jäteperäisiä polttoaineita varten tulisi investoida erilliseen kestävän rahoituksen ulkopuolella olevaan jätelaitokseen tai jäte tulisi siirtää muualle poltettavaksi. Lainsäädännön, tieteen tai teknologian näkökulmasta tätä on mahdoton ymmärtää.

AFRY:n selvityksessä ”Jätteiden rinnakkaispolttolaitokset Suomessa – EU:n taksonomian potentiaaliset vaikutukset”⁷ todetaan;

” Keskitetyn lämmön ja höyryn, sekä niiden yhteydessä tuotetun sähkön tuotannossa on Suomessa käynnissä nopea siirtymä päästöttömiin energialähteisiin. Fossiilisia polttoaineita ja turvetta korvataan uusiutuville polttoaineilla, joista merkittävimpiä ovat metsäbiomassat. Tämän siirtymän seurauksena biomassan kysyntä energiasektorilla kasvaa merkittävästi. Lämmön ja höyryn tuottajien kannalta tämä voi aiheuttaa haasteita polttoainehankinnan kannalta sekä saatavuuden että hintakehityksen näkökulmasta. Kun turve ja fossiiliset polttoaineet poistuvat polttoainevalikoimasta, on monien kiinnostus kohdistunut erityisesti jäteperäisten polttoaineiden käyttöön muuta polttoainehankintaa täydentävänä, toimitusvarmuutta ja huoltovarmuutta parantavana ja kustannuksia hillitsevänä polttoaineena.”

Seospoltolla on siten merkittävä asema päästöttömän ja kestävän uusiutuvan energian tuotannossa. AFRY:n arvion mukaan turpeen ja kivihiilen korvaaminen voisi tarkoittaa n. 3,7:n TWh:n polttoainekäyttöä, jonka todennäköisimmät korvaajat olisivat biomassassa ja jäteperäiset polttoaineet. Jos jätteen seospoltoa ei katsota kestäväksi taloudelliseksi toiminnoksi, kysymykseksi nousee millä tämä polttoainekäyttö korvattaisiin? Jääminen pelkän biomassan varaan olisi toimijoille huomattava riski energiantuotannon kustannusten, toimitusvarmuuden ja

⁴ 2008/98/EC, Art. 4(1)

⁵ (EU)2018/2001, Art. 29(1)

⁶ (EU) 2020/852, Art. 9

⁷ AFRY:n selvitys

22. kesäkuuta 2021

huoltovarmuuden näkökulmasta. Lisäksi ilman seospolton mahdollisuutta, investointikynnys bioenergiaan ei välttämättä ylitä.

Seospolton jättäminen kestävien taloudellisten toimien ulkopuolelle iskisi Suomen bioenergiasektoriin merkittäväällä tavalla. AFRY:n selvityksen mukaan Suomessa oli vuonna 2019 24 rinnakkaispolttolaitosta, joissa jätettä hyödynnettiin yhtenä polttoaineena muiden joukossa.

- Biomassaa käytettiin rinnakkaispolttolaitoksissa noin 5,8 TWh, turvetta noin 2,6 TWh, ja jätettä noin 2,3 TWh³.
- Rinnakkaispolttolaitokset tuottivat yhteensä n. 5,4 TWh uusiutuvaa energiaa.
- Biomassan käyttö rinnakkaispolttolaitoksissa vastasi lähes 15 % koko Suomen kiinteiden puupolttoaineiden käytöstä vuonna 2019 ja noin 6 % bioenergian kokonaiskäytöstä samana vuonna.
- Keskimääräinen jätteen osuus polttoaineista seospoltossa oli noin 20 %, mutta ympäristölupien puolesta osuus voitaisiin nostaa noin 50 %:iin.
- Mainittujen rinnakkaispolttolaitosten lisäksi Suomeen on valmistunut tai valmistumassa useita uusia laitoksia, jotka on luvitettu biomassan lisäksi myös jättepolttoaineille. Lupien perusteella nämä laitokset voisivat käyttää noin 1,5 TWh:n edestä jäteperäisiä polttoaineita ja lähes 5 TWh biomassaa.

Taksonomian vaatimus yksinomaisesta biomassan käytöstä sähkön, lämmön ja näiden yhteistuotannossa toimisi siis käytännössä tehokkaasti bioenergiaa ja kiertotaloutta vastaan. Markkinoiden toimiessa annettavan signaalin mukaisesti aurinko- ja tuulienergian tuotantoa täydentävän säädettävän uusiutuvan energian tuotannon määrä vähenisi. Lisäksi olisi selvää, että EU:n 2030-ilmastotavoitteiden saavuttaminen tulisi huomattavasti vaikeammaksi, sillä bioenergialle on tässä kaavailtu merkittävä osuus.

Seospolton jättäminen taksonomian mukaisten kestävien taloudellisten toimien ulkopuolelle iskisi lisäksi erityisesti suomalaisia teknologiatoimittajia vastaan, jotka ovat McCoy'n tilastojen perusteella viimeisen 10 vuoden aikana toimittaneet 78% EU-27:n alueelle toimitetusta uudesta leijukattilakapasiteetista. Leijukattilat ovat nimenomaan kattilatyyppejä, joissa pääpolttoaineena olevan biomassan lisäksi voidaan hyödyntää jäteperäisiä polttoaineita. McCoy'n mukaan näistä kattiloista noin kolmasosa on rakennettu seospoltoa varten.

2. Bioenergiateknologia ja uusiutuvien energiateknologioiden asennus-, huolto- ja korjaustoimet

Komission esityksen liitteen I kohdassa 7.6 määritellään kriteerit uusiutuvien energiateknologioiden asennus-, huolto- ja korjaustoimille. Vaikka bioenergia on uusiutuvan energian direktiivissä määritelty uusiutuvaksi energiaksi, ja tätä määritelmää on noudatettu mm. kohdassa 3.1 Uusiutuvan energian teknologioiden valmistus, bioenergiateknologiat eivät ole mukana uusiutuvien energiateknologioiden asennus- huolto- ja korjaustoimissa. Rajaukselle ei ole perusteita, ja se syrjii bioenergiaa suhteessa esim. aurinko- ja tuulienergiaan.

Bioenergiaa tuottavien yritysten vuosittaisen raportoinnin osalta rajaus on ongelmallinen siksi, että alan asennus-, huolto- ja korjaustoimien liikevaihto on tyypillisesti karkeasti arvioituna noin 40 % alan pääomaintestointien määrästä. Rajaus jättää siten huomattavan määrän

22. kesäkuuta 2021

bioenergiatoimijoiden liikevaihdosta Taksonomian ulkopuolelle, kun näitä toimia ei katsota taloudellisesti kestäviksi.

Lisätietoja:

Carita Ollikainen, yhteiskuntasuhdejohtaja, Valmet, p. +358 46 921 2437

Bertel Karlstedt, johtaja, Sellu ja energia -liiketoimintalinja, Valmet, , +358 10 672 0000

Valmet on maailman johtava prosessiteknologian, automaattioratkaisujen ja palvelujen toimittaja ja kehittäjä sellu-, paperi- ja energiateollisuudelle. Tavoitteemme on tulla maailman parhaaksi asiakkaidemme palvelussa.

Vahvan teknologiatarjonnan ytimen muodostavat sellutehtaat, pehmopaperin-, kartongin- ja paperinvalmistuslinjat ja bioenergiaa tuottavat voimalaitokset. Valmetin edistykselliset palvelut ja automaattioratkaisut parantavat asiakkaidemme tuotantoprosessien luotettavuutta ja suorituskykyä sekä tehostavat raaka-aineiden ja energian käyttöä.

Valmetin liikevaihto vuonna 2020 oli noin 3,7 miljardia euroa. 14 000 ammattilaistamme ympäri maailmaa työskentelee lähellä asiakkaitamme, sitoutuneina asiakkaidemme menestyksen edistämiseen - joka päivä. Valmetin pääkonttori sijaitsee Espoossa ja sen osakkeet noteerataan Nasdaq Helsingissä.

Lue lisää www.valmet.fi, www.twitter.com/valmetglobal